

Skupina:

Razred:

Datum:

RJAVA PASMA GOVEDI

V osnovi jo poznamo kot kombinirano pasmo goved. Njen izvor je Švica, kjer naj bi nastala pred približno 4 tisoč let pred našim štetjem. Organizirana reja sega v 15. Stoletje, v samostanu blizu Einsiedeln-a v centralni Švici.

Ime za rjavo pasmo se je skozi čas spreminjalo, v osnovi se je imenovalo Švicarsko rjavo govedo, ki je značilno sivo rjave barve – praviloma nekoliko temnejše rjave barve, lahko so tudi svetlejši sivi odtenki barve dlake, s temnimi parklji, svetlejšimi rogovi, ki so na konceh temni, sluznice so temne (nos, oči). Velikokrat se v Sloveniji uporablja tudi izraz Montafonsko govedo, iz območja Vorarlberg-a (južni del), ki je imelo podobne značilnosti in se je skozi čas in križanjem poistovetilo - pretopilo v enotno rjavo govedo.

Glavne značilnosti rjave pasme: odrasle krave so težke okoli 600 kg, visoke med 140 in 150 cm v vihru. Odrasli biki so težki od 1100 do 1300 kg, visoki od 155 do 165 cm v vihru, v najbolj intenzivnem obdobju rasti so sposobni priraščati tudi nad 1300 g na dan. Rjava pasma slovi kot izredna pasma za prirejo beljakovin z visokim deležem BB kapa kazeina kar ima izredno velik pomen v sirarstvu, kar potrjuje nešteto študij in praktičnih ugotovitev iz področja predelave mleka v sir. Je dolgoživa, prilagodljiva saj je razširjena v vseh klimatskih conah in na vseh kontinentih in tudi zelo dobro plodna pasma. Intenzivno mlečna pasma je v bistvu nastala v Ameriki, kamor so pripeljali z ladjo 7 brejih telic in enega plemenskega bika iz centralne Švice v letih 1869 -1870. V Ameriki so selekcionirali pasmo v intenzivnejšo mlečno pasmo in se je v drugi polovici prejšnjega stoletja razširila nazaj v Evropo, ki jo poznana pod imenom Brownswiss.

Glavne značilnosti mlečnega tipa RJ živali so živali velikega okvirja, tankih kosti s tanko kožo, dolgim vratom, globokim trupom in obsežnim vampom, nekoliko slabša omišičenost, sposobnost zauživanja velikih količin voluminozne krme. Na pogled so zelo »nežne-fin« živali, s čvrstimi nogami, trdnimi parklji in veliko življenjsko močjo.

V zadnjem obdobju sta se oblikovala dva tipa rjave pasme glede na proizvodnjo usmeritev. Rejci, ki želijo prirediti več mleka se odločajo za tip živali oziroma za selekcijo usmerjeno v mlečen tip. Rejci, ki želijo kombinirano prirejo to je prirejo mleka in mesa se odločajo za kombiniran tip, kjer je s selekcijskega vidika uravnotežena selekcija na obe glavni lastnosti. Glavne značilnosti kombiniranega tipa so nekoliko bolj »robustne« živali, z dobro izraženimi mesnimi partijami, srednje močnih kosti, srednje visoke v vihru, vendar dolge in globoke živali, z dobro konzumacijsko sposobnostjo za prirejo mleka in mesa. Krave odlikujejo odlične materinske lastnosti in so v čredah krav dojil, kjer rejci redijo živali na paši, tudi odlične rejnice, ki sprejmejo tudi dodano tuje tele. V Sloveniji je na OC Preska na razpolago seme kombiniranega tipa rjave pasme.

Vir članka in fotografije:

<https://lj.kgzs.si/zivinoreja/selekcija/rjava-pasma-govedi>,
20.9.2020

